DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.5(135).34
УДК 796.011.3

Чехівська Ю. С.
асистент кафедри фізичного виховання та спорту
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця
Дусь С. В.
викладач кафедри фізичного виховання та ЛФК
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова, м. Вінниця

ЗАСТОСУВАННЯ БІНАРНИХ ЗАНЯТЬ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В статті розглянуто можливості та особливості застосування бінарних занять в рамках дисципліни «Фізичне виховання» незалежно від професійної спрямованості закладів вищої освіти. Використання бінарних занять проводиться з метою інтеграції навчальних дисциплін. Такий метод проведення занять дозволяє надати здобувачу вищої освіти наочне уявлення про можливості застосування знань і умінь з області загальноосвітніх дисциплін у своїй професійній діяльності. Проведено літературний огляд сучасних наукових джерел з метою виявлення особливостей роботи зі студентами в режимі бінарного заняття, а також розглянуто найбільш поширені напрямки їх застосування в межах фізичного виховання. Обґрунтовано, яким чином заняття даного типу мотивують студентів до удосконалення фізичних якостей та зміцненню свого здоров'я. Зазначено основні переваги використання бінарних занять як альтернативу традиційним заняттям з фізичного виховання для студентів різної професійної спрямованості.

Ключові слова. Бінарні заняття, фізичне виховання, студенти, мотивація, методика викладання.

Chekhivska Iuliia, Dus Serhiy. Application of binary employments during teaching of discipline physical education in establishments of higher education. Interdisciplinary integration is very important for modern learning and the creation of consideration not only in terms of interaction of users of knowledge of academic disciplines, but also as an integration of technologies, methods and forms of learning. Due to this, the achievement of success, and hence the result of educational activities.

In the article possibilities and features of application of binary employments are considered within the framework of discipline "physical education" regardless of professional orientation of establishments of higher education. The use of binary employments is conducted with the aim of integration of educational disciplines. Such method of realization of employments allows to give to the bread-winner of higher education an evident idea about possibilities of application of knowledge and abilities from an area general disciplines in the professional activity. The literary review of modern scientific sources is conducted with the aim of exposure of features of work with students in the mode of binary employment, and also the most widespread directions of their application are considered within the limits of P.E. Reasonably, how employments of this type explain students to the improvement of physical qualities and to strengthening of the health. Basic advantages of the use of binary employments are marked as an alternative traditional employment after physical education for the students of different professional orientation.

Binary training is one of the forms of realization of interdisciplinary connections, which allow to integrate knowledge from different areas to solve one problem, give the opportunity to apply the acquired knowledge from practice.

Keywords: Binary employments, physical education, students, motivation, teaching methodology.

Постановка проблеми. Оптимізація занять фізичними вправами студентів сьогодні є актуальною проблемою, яка потребує проведення наукових досліджень в області здоров'язберігаючої діяльності вузів [2, с. 158].

На шляху подолання низької мотивації студентів педагог стоїть перед необхідністю перегляду методів, форм і стилю навчання. Методичні матеріали не можуть дати повну схему мотивації викладачу, він повинен сам сконструювати її, враховуючи умови навчання і набір студентів.

Закріплення і поглиблення знань потребує нових форм, отриманих студентами під час практичних занять з фізичного виховання, здобуття необхідних умінь, навичок і досвіду застосування фізичних якостей у своїй професійній діяльності на практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мельникова Р. [1] зазначає, що інтегровані заняття ставлять за мету спресувати споріднений матеріал декількох навчальних предметів навколо однієї теми. Іванченко В.А., Козлова Ю.А. [2] стверджують, що, модель бінарного заняття дозволяє дозволити співпрацювати освоєння теорії через її безпосереднє застосування в близьких до життя ситуаціях. За словами Степанова Ф.Г. та Бастрон А.А. бінарні практичні заняття у вузах використовуються досить рідко [3]. Бекузова Н.В. [4] прийшла до висновку, що бінарні лекції формують систему інтегрованих професійних компетенцій, сприяють володінню основам професійної культури. Овчинников В. А., Новохатский Д. А., Жарков С. А. та Егоренков Д. В. [5] розглядають бінарне заняття, як один із інноваційних методів в освітньому процесі. Кононець Н. розглядає бінарне заняття як форму ресурсно-орієнтованого навчання студентів [10]. Як форму реалізації міжпредметних зв'язків вивчали Авраменко, І. М., Храпко, Л. О. [11]. Сухомлин, О. В., Рижко, І. О. [12] з'ясовували роль бінарних занять для покращення навчального процесу та підвищення зацікавленості студентів у набутті та застосуванні знань.

Мета статті: дослідити ефективності застосування бінарних занять як метод інтеграції навчальних дисциплін.

Методи дослідження: теоретичне узагальнення, системний аналіз даних наукової літератури, аксіоматичний метод.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організація освітнього процесу з фізичного виховання у вищих навчальних закладах повинна створювати умови для регулярних практичних занять фізичними вправами оздоровчої

спрямованості студентів.

Застосування бінарних занять з фізичного виховання може бути одним із шляхів покращення рівня мотивації до фізичної зайнятості студентів з оздоровчою метою.

Необхідно приділити увагу оптимізації фізичного виховання студентів, а саме організації занять за вибором видами спорту та рухової активності оздоровчої спрямованості. Однак, численні публікації з цієї тематики або суперечливі, або торкаються лише окремих аспектів досліджуваної проблеми. Причому оцінка їх результатів носить фрагментарний характер, а багато питань вивчені не пропорційно. Вищенаведене підкреслює перспективність, необхідність і актуальність наукових досліджень з оцінки переваг використання окремих видів рухової активності для фізичного виховання студентської молоді.

Варто відмітити, що у ВНЗ бінарне зайняття здійснюється в основному в лекційній формі з метою показати існування різних наукових поглядів на одну і ту ж проблему. Бінарне практичне зайняття у свою чергу припускає об'єднання ігрових технологій, технологій проблемного навчання, інноваційних технологій (кейс-стади) і так далі [2].

Міждисциплінарна інтеграція знань дуже важлива для сучасного навчання і повинна розглядатися не лише з точки зору взаємозв'язків знань навчальних дисциплін, але і як інтеграцію технологій, методів і форм навчання. Від цього залежить успіх, а отже і результат навчальної діяльності. Бінарне заняття - одна з форм реалізації міждисциплінарних зв'язків, які дозволяють інтегрувати знання з різних областей для вирішення однієї проблеми, дають можливість застосувати отримані знання з практики. Підготовка і проведення бінарного заняття є міждисциплінарним короткостроковим проектом, в якому як співавтори і однодумці виступають не лише викладачі, але і самі студенти, що дає їм можливість стати учасниками творчого процесу [1]. Важливою складовою в підготовці фахівця є його мотивація до навчання. Якщо студент бачить перспективи застосування здобутих знань в реальному житті, то рівень мотивації до навчального процесу у нього підвищується, що впливає на поліпшення засвоєння знань. На думку авторів, бінарне практичне заняття, що реалізовується у рамках діяльнісного підходу, є за своєю суттю інтерактивною формою отримання знань студентами і ліквідовує дистанцію між теорією і практикою, але застосовується переважно в загальноосвітніх закладах [2, 7].

Заняття, в поведінці яких беруть участь два викладачі однієї або різних навчальних дисциплін, у закладах вищої освіти не є популярними. Найчастіше бінарна технологія використовується при читанні лекцій. Наприклад, викладач психології розкриває суть і особливості пізнавальної діяльності людини, а викладач педагогіки на основі цього матеріалу розкриває особливості організації навчально-пізнавальної діяльності студентів на занятті. Можлива і інша схема побудови бінарної лекції, особливо, при проведенні лекційного заняття двома викладачами однієї і тієї ж дисципліни: перший лектор розкриває своє бачення якої-небудь проблеми, другої, - слухає і після закінчення виступу першого ставить питання, доповнює, опонує йому. (Звичайно, питання можуть задавати і студенти, що навчаються.) Потім викладачі міняються ролями. Бінарне практичне заняття у закладі вищої освіти використовується досить рідко [3].

Бінарне взаємодія сприяє формуванню у студента: а) загальнокультурних компетенцій, які передбачають: володіння культурою мислення, здатності до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановці мети і вибору шляхів її досягнення через подачу матеріалу з різних предметних областей; винесення на суд слухачів різних позицій і переконань; розуміння культури як форми людського існування і володіння в своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці, оскільки діалог двох викладачів, до якого включаються і студенти, перетворюється в полілог, представляючи собою образ співробітництва і співтворчості, задаючи стиль і манеру роботи в колективі; логічно, аргументована і ясна побудова усної і письмової мови, оскільки перед студентами приклади побудови виступу, ведення бесіди, діалогу, полілогу та ін.; готовність до кооперації з колегами, працювати в колективі, оскільки слухачі перебувають у своєрідному середовищі, де два викладачі - активні учасники, «вимушені» взаємодіяти з носіями різних стилів спілкування; толерантне сприйняття соціальних і культурних відмінностей, шанобливе і дбайливе ставлення до історичної спадщини і культурних традицій, оскільки два викладача як представники різних наук, культур, наукових шкіл є прикладом «мирного співіснування» і своїми діями вчать цьому студентів;

б) професійних компетенцій, які передбачають: усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, мотивацію до діяльності, оскільки бінарна лекція являє собою інтеграцію теоретичних знань і практичних знань і умінь, готовність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання при вирішенні професійних завдань, оскільки полідисциплінарність формує систему інтеграційних професійних компетенцій; володіння основами професійної культури, оскільки студенти вступають в діалог професіоналів на умовах полілогічне мовного середовища; здатність організації співпраці студентів, оскільки полілогічне, атмосфера співпраці у взаємодії розвивають навички співтворчості [4, 13].

Висновки. Бінарні заняття створюють умови для практичного застосування знань, систематизують знання, розвивають навички самоосвіти, так як підготовку до заняття навчаються здійснюють самостійно, вони займаються пошуком інформації, фактів, аргументів, необхідних для проведення досліджень, оформлення результатів.

Форма бінарних занять дозволяє підвищити мотивацію у студентів, сформувати інтерес до досягнення професії. Вона здійснюється через демонстрацію конкуруючих або альтернативних точок зору, через реалізацію теоретичних знань в рамках вирішення практичних завдань, поданням різних наукових поглядів на одну проблему.

Перспективи подальших досліджень. У сфері фізичного виховання не значна кількість досліджень, щодо застосування бінарних занять у закладах вищої освіти. Впровадження в освітній процес інтегрованих занять дозволить удосконалювати рівень міждисциплінарних зв'язків студентів в інтересах підвищення професійної компетентності майбутніх фахівців. Наприклад інтеграція фізичного виховання та готельно-ресторанної справи з метою підвищення рівня, розширити асортимент послуг у відповідних закладах.

Література

1. Мельникова Р. Інтегрований урок як форма реалізації міжпредметних зв'язків. 2019. С. 70-75. Режим доступу: <http://hdl.handle.net/123456789/1035>
2. Иванченко В.А., Козлова Ю.А. Бинарные занятия как способ изменения мотивации обучения студентов в вузе.

Психология мотивации: прошлое, настоящее, будущее: материалы международной научно-практической конференции (г. Новосибирск, 25-29 ноября 2014 г.), Мин-во образования и науки РФ, Новосиб. гос. пед. ун-т. – Новосибирск: Изд-во НГПУ, 2014.

3. Степанов Ф. Г., Бастрон А. А. Бинарные занятия в инклюзивном высшем учебном заведении. Евразийское научное объединение. 2016. № 2(4). С. 130-133.

4. Бекузарова Н. В. Бинарное взаимодействие в системе вузовского образования. Известия Дагестанского государственного педагогического университета : Психолого-педагогические науки. 2011. № 1.

5. Volodymyr Vitomskiy, Iryna Hruzevych, Svitlana Salnykova, Alla Sulyma, Volodymyr Kormiltsev, Yuriy Kyrychenko, Larysa Sarafinjuk. The physical development of children who have a functionally single heart ventricle as a basis for working physical rehabilitation technology after a hemodynamic correction. Journal of Physical Education and Sport ® (JPES). 2018. Volume 89. Issue No 18(2). pp. 614 – 617. online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES

6. Овчинников В. А., Новохатский Д. А., Жарков С. А., Егоренков Д. В. Бинарные занятия, как инновационная форма обучения: ученые записки университета лесгафта. 2019. №11 (177). Url: <https://cyberleninka.ru/article/n/binarnye-zanyatiya-kak-innovatsionnaya-forma-obucheniya>

7. Гринчук А., Чехівська Ю. Застосування інноваційних технологій як засобу підвищення мотивації студентів до занять фізичним вихованням. // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. - 2018. № 1. С. 145-150. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2018_1_24.

8. Адамчук В. В. Педагогічний контроль тренувального процесу кваліфікованих спортсменів, які спеціалізуються в легкоатлетичному багатоборстві, в підготовчому періоді. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць. Вип. 2. Житомир: Вид-во ФОП Євенок О.О., 2016. 107-112.

9. Адамчук В. В. Технологія індивідуалізації тренувального процесу багатоборців з легкої атлетики на етапі вищих досягнень у підготовчому періоді макрокциклу. Physical education, sport and health culture in modern society. Східноєвроп. Нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк. 2019; 4(48). 109-116.

10. Кононець Наталія. Бінарне заняття як форма ресурсно-орієнтованого навчання студентів. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2014. 9 (1): 80-86.

11. Авраменко, І. М., Храпко, Л. О. Бінарне заняття як форма реалізації міжпредметних зв'язків. Розвиток освіти, науки та бізнесу: результати 2020: тези доп. міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 3-4 грудня 2020 р. Т. 1. С. 30.

12. Сухомлин, О. В., Рижко, І. О. Роль бінарних занять для покращення навчального процесу та підвищення зацікавленості студентів у набутті та застосуванні знань. Молодий вчений. 2016. № 4. С. 286-289.

13. Андросова Е.А., Яковлев Ю.В., Иващенко Д.Е., Котов П.А., Лукина О.М. Интегрированные уроки биология-физическая культура. Ученые записки университета им. П.Ф. Лесгафта. 2018. 11 (165).

Reference

1. Melnikova R. (2019) Integrated lesson as a form of realization of interdisciplinary connections. Pp. 70-75. Access mode: <http://hdl.handle.net/123456789/1035>

2. Ivanchenko V., Kozlova Y. (2014) Binary classes as a way to change the motivation of students to study at the university. Psychology of motivation: past, present, future: materials of the international scientific-practical conference.

3. Stepanov F., Bastron A. (2016) Binary classes in an inclusive higher education institution. Eurasian Scientific Association. No 2 (4), pp. 130-133.

4. Bekuzarova N. (2011) Binary interaction in the system of higher education. Proceedings of the Dagestan State Pedagogical University: Psychological and pedagogical sciences. No 1.

5. Volodymyr Vitomskiy, Iryna Hruzevych, Svitlana Salnykova, Alla Sulyma, Volodymyr Kormiltsev, Yuriy Kyrychenko, Larysa Sarafinjuk. The physical development of children who have a functionally single heart ventricle as a basis for working physical rehabilitation technology after a hemodynamic correction. Journal of Physical Education and Sport ® (JPES). 2018. Volume 89. Issue No 18(2). pp. 614 – 617. online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES

6. Ovchinnikov V.A., Novokhatskiy D.A., Zharkov S.A., Egorenkov D.V. (2019) Binary classes as an innovative form of education: scholarly notes of the university of lesgaft. № 11 (177). Url: <https://cyberleninka.ru/article/n/binarnye-zanyatiya-kak-innovatsionnaya-forma-obucheniya>

7. Hrinchuk Anna, Chekhivska Yuliia. (2018) Application of innovative technologies as a measure for improving motivation of students in physical education. Vol. 1, pp. 145-150. Url: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2018_1_24.

8. Adamchuk V. (2016) Pedagogical control of the training process Qualified athletes specializing in athletics, in the preparatory period. Physical culture, sports and health of nations, Vol. 2, pp. 107-112.

9. Adamchuk V. (2016) Technology of Individualization of the Training Process of All-Rounders at the Stage of Higher Achievements in the Preparatory Period of the Macrocycle. Physical education, sport and health culture in modern society, vol. 4(48), Vol. 4(48), pp. 109-116.

10. Kononets N. (2014) Binary class as a form of resource-oriented learning of students. Problems of modern teacher training. Vol. 9 (1), pp. 80-86.

11. Avramenko I., Khrapko L. (2020) Binary lesson as a form of realization of interdisciplinary connections. Development of education, science and business: results of 2020: theses add. international scientific-practical Internet conference, Vol. 1, p. 30.

12. Sukhomlyn O., Ryzhko I. (2016) The role of binary classes to improve the learning process and increase students' interest in acquiring and applying knowledge. Young scientist. No 4., pp. 286–289.

13. Androsova E., Yakovlev Y., Ivaschenko D., Kotov P., Lukina O. (2018) Integrated lessons biology-physical culture. Scientific notes of the University. P.F. Lesgafta. Vol. 11 (165).